

Tóth Péter

Mit tegyünk, atyámfiai? – A filiszteus papok bölcsessége

1Sam6.3-12

Ahogy tehát a pünkösdi tömeg a tanítványoktól kérdezett, a filiszteus döntéshozók most *hívták a papokat és a jósokat, és megkérdezték: Mit tegyünk az ÚR ládájával? Mondjátok meg, hogyan juttassuk vissza a helyére?* (1Sám. 6,2)

Amint látjuk, a filiszteus döntéshozó bizottság 7 hónap alatt új felismerésre jut Izrael Istenét illetően: Nem tehető zsebre.

Ha valakit zsebre tehetőnek tekintettünk, aki nem tehető zsebre, akkor a következő sürgős feladat kiengesztelni Őt, békességet kötni Vele.

Ők azt felelték: Ha el akarjátok küldeni Izrael Istenének a ládáját, ne üresen küldjétek, hanem jóvátételi ajándékot is küldjétek vele. Akkor meggyógyultok, és megtudjátok, hogy Isten miért nem vette le rólatok a kezét. 1Sám. 6,3

Sok mai keresztyén embernél bölcsőbbek itt a filiszteus papok. Ma sokan felejteni akarunk rendezés helyett. Kiradírozni a történéseket bűnvallás helyett. Mert a magunk megítélése ilyen nehéz.

Hallok olyat, hogy belátjuk, hogy hibáztunk, például, hogy szabálytalankodtunk egy döntéshozásban, ezért utólag átírjuk egy gyülekezeti taggyűlés jegyzőkönyvét. Pedig a Bibliából én úgy látom, az ilyen korrekció Istennél semmis. Nála egy ilyen akció egészen addig rendezetlen bűn, amíg egy következő taggyűlés következő jegyzőkönyve nem minősíti bűnnek az előzőeket, nem azonosítja az ezzel ténylegesen okozott károkat, és nem rendelkezik azok jóvátétele felől. Pál mondja, *ha mi magunk ítélnénk meg önmagunkat, nem esnénk ítélet alá.* 1Kor. 11,31

A filiszteusok felismerését tehát a *mit tegyünk* felkiáltás, és a papok bölcs válasza követi: Küldjétek jóvátételi ajándékot, *akkor meggyógyultok.* Előbb nem. Az események eltussolása ugyan megvédi a felelősöket a szegénytől, de a közösség betegsége, gyengesége nem ér véget, a közösséget ez nem gyógyítja meg. Kapcsolat gyógyulása csak abban felelősségvállalás és bűnvallás után elképzelhető.

Erre azt mondták: Milyen jóvátételi ajándékot kell adnunk? 1Sám. 6,4

Az engedelmisség következő kérdése ez. Operatívba térünk. A papok pedig részletezik, indoklással együtt. Öt aranyfekélyt és öt aranyegeret a filiszteus városok száma szerint. Ez azért egy mondatot megérdemel: 5 aranyfekély-aranyeger pár az előírt jóvátétel azzal az indoklással, hogy 5 filiszteus városfejedelem van. Gáza,

Askelón, Asdód, Ekron, Gát. De ahogy az 5. fejezetben látjuk, ezek közül csak 3 város, Asdód, Gát és Ekron volt érintett a betegségekben.

Azt kell itt látni, hogy a papok csak részleges jóvátételnek, nem teljes jóvátételnek látták volna a csak közvetlenül károsult városok nevében küldött ajándékot. Mert amiben megítélték magukat, az népközösség szintű tévedésük volt Izrael Istenével kapcsolatban. A többi városok sem voltak bölcsebbek, mint a károsultak, csak oda történetesen nem került Isten Ládája.

Ezért írhatták elő a papok a nem károsult városok nevében történő jóvátételt is.

Korábban, ha meg kellett csinálnom valami nem kényelmeset, csak *úgy valahogy* csináltam meg. Mióta igyekszem az emberek felé is úgy csinálni a dolgaimat, mintha Istennek tenném, azóta megváltozott a jelszavam: Egyszer, és pedig jól kell megcsinálni. A később szükséges foltozgatások csak drágább, és kevésbé jó eredményt adnak majd. Egyszer, jól kell csinálni. Igaz ez egy házépítésre, egy autójavításra, egy kapcsolatrendezésre is. A filiszteus papok itt látják, hogy a *majdnem kiengeszteltem* Istent, az éppen azt jelentené, hogy egyrészt nem engeszteltem ki, másrészt most még nőne a száma annak, amikben meg kell ítélnem magam. A korábbi jóvátételi szükségleten felül ugyanis most még a *spórolni akartam a jóvátételen* bűn is, és a történelem kozmetikázása esetén még az *emlékezetem* (jegyzőkönyv(?)) *hamisítása* bűn is felmerülne.

A feladat ugyanis nem az x gramm arany leszállításával oldódik meg, hanem ahogy a papok nagyon is jól felismerik, *Így adjatok dicsőséget Izrael Istenének (1Sám. 6,5)*.

A megoldás nem kevesebbhez, hanem ahhoz tartozik, hogy Istennek adni a dicsőséget.

Istennek adni a dicsőséget – ha Isten tervébe illeszkedtem, akkor ez egy mondat és hozzá tartozó valóságos attitűdöm: *Istené legyen a dicsőség!* Ha viszont nem Isten tervébe illeszkedtem, akkor a dicsőségadás ennek a nem illeszkedés tényének a megvallása. A cselekedet Istentől függetlennek kijelentése, azonosítása, hogy az esetleg tájékozatlan szemlélők se mossák össze a bűnt a Szent Isten nevével. Ez a bűnvallás. Ilyen értelemben mondja Józsué Ákának azután, hogy elvett az Istennek szentelt zsákmányból: *Fiam, adj dicsőséget az ÚRnak, Izrael Istenének! Tégy bűnvallást előtte... Józs. 7,19*

A következő vers *Miért keményítenétek meg a szíveteket... (1Sám. 6,6)* arra utal, hogy a filiszteusok között fejingetés kísérhette a papok bejelentését. Jó, jó, valamit tenni kell, de ez túl drága, ez az ár. Megvallani, hogy a mi istenünk nem is isten, hogy Izrael istenismeretéből merítsünk és tegyük azt magunkévá?! Hiszen a mi bálványistenünk a nemzeti identitásunk része is! *Van-e joga ebben a mostani generációban a vének tanácsának az apák szemléletéről is kimondani, hogy*

helytelen volt? Hogy fog kinézni ez az ügy majd a történelemtörténetekben? A filiszteus nemzeti identitás fog sérülni ezzel! Arról nem is szólva, hogy nevetség tárgyává leszünk legalább háromezer éven át minden Bibliát olvasó keresztyénnek. (Szeretném mondani, nem tévedés, az akkori filiszteusok népe azonos a mai palesztinokkal). Szabad ilyen tennünk?!

Így szólhatott a nagyon is valóságos és nagyon is súlyos érveket felhozó vének fejingatása a papok tanácsa ellenében.

Válaszul pedig a papok újabb különleges ismeretről tesznek bizonyosságot:

Miért keményítenétek meg a szíveteket, ahogyan az egyiptomiak és a fáraó megkeményítette a szívét? Nem úgy volt-e, hogy amikor csúffá tette őket, el kellett bocsátaniuk őket, és elmehettek? 1Sám. 6,6

A filiszteus papok szolgálata nem csiribú-csiribá és ahogy esik úgy puffan volt, hanem komolyan felkészültek a kérdésekre. Jól ismerték az ellenfelet, annak történelmét, ismerték és elismerték a történelemben véghezvitt győzelmeiket, és tanulságul használták fel az aktuális döntéseikben.

Történelmi érveik így hangoznak: Hiába volt nagyon kemény az egyiptomi fáraó. Attól, hogy Izraelt nem engedte el magától, csak a vesztesége lett nagyobb, mert Izraelt – ha egyszer annak Istene így határozott – el kellett engednie!

Készítsetek azért egy új szekeret, és hozzatok két borjas tehenet, amelyeken még nem volt járom. Fogjátok be a teheneket a szekérbe, borjaikat pedig vigyétek vissza. 1Sám. 6,7

Ez itt egy nem kicsi próba, amely komolyan kihívja Izrael Istenét. Két anyatehenet, amelyek frissen ellettek, a borjaikkal együtt befognak egy szekér elé. Majd a borjakat az anyatehenek szeme előtt visszavezetik az akolba. A kérdés az, hogy az anyatehenek ezután merre indulnak tovább? A borjaik után a saját akolba, vagy ellentétes irányba, Izrael földje felé?

El tudom képzelni, hogy a papok ezt a fejingatásra válaszképpen adták elő. Hogy a kétségeskedők előtt is hiteles próba adjon választ a kérdésekre.

ha a saját határa felé, Bétsemes felé tart, akkor ő okozta nekünk ezt a nagy bajt. Ha pedig nem, abból megtudjuk, hogy nem az ő keze sújtott bennünket, hanem véletlenül történt ez velünk. 1Sám. 6,9

Az emberek tehát így jártak el. 1Sám. 6,10

A tehenek pedig egyenesen rátértek a Bétsemes felé vivő útra, és folyton bőgve mentek előre az úton; nem tértek le sem jobbra, sem balra. A filiszteusok városfejedelmei pedig mentek utánuk Bétsemes határáig. 1Sám. 6,12

Isten pedig hűséges. Láta a bűnt, látta a jóvátételi szándékot, látja az indulatot, hogy az Ő megdicsőítése az emberi cél, látja a körülményeket, látja, hogy éppen próbára teszik. És Isten kegyelmes, fogadja a kihívást, és a jegyzőkönyvekben és történelemkönyvekben is rögzíthető módon válaszol a próbaként feltett kérdésre:

Igen, jól ismertétek fel, hogy mitől voltak a megbetegedések, erőtlenségek.

Igen, jól tettétek, hogy nem a szőnyeg alá akartátok söpörni, hanem a történelem számára is rögzíthető módon felelősséget vállaltatok a bűnért.

Igen, jól tettétek, hogy megkérdeztétek a sértettet: Milyen jóvátétellel tartozunk?

Igen, elfogadom a jóvátételt, elveszem rólatok a kezemet, megbékélhettek az Istennel.

2009-11-19

Forrás: www.tavasz56.hu/tp